

„Varázsolni akartunk...”

Solymosi Tari Emőke zenei ismeretterjesztéséről, a Zuglói Zeneház ifjúsági hangversenyeiről

Harminc éve még nem volt beszédtema a hangversenyközönség fogyása, ma azonban ez a probléma már jó ideje terítéken van. Sokan sokfélét gondolnak a jelenségről, és persze sokan tesznek is azért, hogy minden negatív tendencia ellenére sikerüljön felnevelni a jövő koncertlátogatóit, egyáltalán: a klasszikus zenét ismerők és kedvelők ezreit és tízezreit. Szinte valamennyi szimfonikus zenekarnak van ifjúsági sorozata, a Nemzeti Filharmonikusoktól a Budapesti Fesztiválzenekarig, az Óbudai Danubia Zenekartól a Concerto Budapestig. Munka tehát zajlik e téren bőséggel, az azonban, amit a Zuglói Filharmónia valósít meg, alighanem e sokszínűség közepette is egyedülálló. A tevékenység Záborszky Kálmán, a Zuglói Filharmónia művészeti vezetője irányításával zajlik, a hangversenyek és komplex ismeretterjesztő programok kidolgozása és a műsorok vezetése immár sok éve Solymosi Tari Emőke tudására és személyiségére számít. Vele beszélgettünk a zuglói sikerekről.

! Mikor és hogyan csöppentél ebbe a munkába?

– A Pastorale sorozat nem sokkal azután született meg, hogy zeneirodalom tanárként idekerültem. Az első sorozat koncertjeit 1997/98 fordulóján rendeztük meg. De először talán beszéljünk az előzményekről. A zuglói „Istvános műhely” most hatvan éves: 1954-ben Záborszky József megalapította az I. István Gimnázium diákzenekarát. Ez az együttes eredményesen dolgozott, egyre magasabb színvonalon. Már a kezdetekben neves karmesterek: Ferencsik János, Kórodi András is örömmel látogattak ide vezényelni. Zeneakadémiai koncerteket rendeztek, nyári táborokat szerveztek, de persze a zenekar akkor még amatőr együttesnek számított, és a szó mai értelmében vett ismeretterjesztő műsorok sem léteztek még. A zenekar eredményei logikussá tették, hogy az itteni zeneiskola igazgatását is Záborszky Józsefre bízák. További fontos lépés a fejlődésben, hogy a zeneiskolából 1990-ben kinőtt egy zeneművészeti szakközépiszkola. Ennek első igazgatója Záborszky István volt, de csak egy évig, utána Finnországba költözött, ahol ma is él. Ekkor vette át a „konzi” igazgatását Záborszky Kálmán. Ő volt az, aki a rendszerváltás után kiharcolta, hogy az iskola megkaphassa az egykori zuglói párházat – hasznosabb célokra... Ez lett a Zuglói Zeneház. Így a zeneiskolának és a szakközépiszkolának végre lett egy megfelelő székháza – bár a zeneiskolai oktatás ma sem itt folyik (itt ehhez nem is volna elég hely), hanem a terület különböző oktatási intézményeinek épületeiben. Amikor én idekerültem, a zeneiskola igazgatása és a szakközépiszkolai oktatás már itt, a Columbus utcai épületben zajlott.

! Hogyan lett ebből az épületből hangversenyterem?

– Az épületnek már párházként is volt több olyan kisebb-nagyobb terme, amely kiválóan alkalmasnak bizonyult vizsgákra, tanügyi hangversenyekre. Záborszky Kálmán elsődleges célja azonban az volt, hogy kialakítson az épületben egy professzionális koncerttermet. Egy olyan terem képe lebegett a szeme előtt, amelynek az akusztikáját kifejezetten erre a célra tervezik, ahol hangversenyzongora és orgona van, ahol színházi világítás, stúdió áll rendelkezésre, és olyan

színpad, amelyet sokféleképpen lehet mozgatni és az igényeknek megfelelően átalakítani. Mindez megvalósult: 1995 őszére sikerült létrehozni az ország egyik legjobb akusztikájú termét, 330 személyes befogadóképességgel. Záborszky Kálmán egyik első gondolata az volt, hogy e professzionális koncertteremben hozzá kell járulnunk a jövő közönségének felneveléséhez.

! Hogyan képzelte ezt a gyakorlatban?

– Megszületett a képzeletében egy olyan sorozat, amely főként a gyerekekhez és a fiatalokhoz de természetesen a családtagjaikhoz és tanárukhöz szól. Rögtön az elején megfogalmazódott benne az az igény is, hogy ne egyszerűen koncertekről legyen szó, hanem ezeken az eseményeken hangsúlyosan legyenek jelen a társművészetek is. Ez lett a későbbi Pastorale.

! Az is már a kezdet kezdetén megfogalmazódott, hogy a célközönség alapvetően Zugló lakossága kell legyen?

– Az nyilvánvaló volt, hogy nagyrészt a saját zeneiskolánk és szakközépiszkolánk gyerekei jönnek majd el a családjukkal, de a célközönség földrajzi értelemben nem volt és ma sincs behatárolva. Olyannyira nem, hogy vidékről is hoztak fel csoportokat buszokkal, sőt az országhatáron túlról érkező csoportjaink is voltak. Előfordult, hogy egy külföldi csoportot angolul kellett köszöntenem. Mindez tehát '96/'97 tájékán körvonalazódott, és a koncepció lényege az volt, hogy ne csak koncert legyen, ne csak zene, hanem ismeretterjesztés, vetítés is, lehetőleg minél több társművészet bevonásával: tánc, színészet, bábjáték, film, képzőművészet...

! Összművészeti produkciókról beszélünk...

– Valóban, és éppen ez a sorozat egyik nagy vonzereje. A különféle művészeti ágak erősítik egymás hatását. Kezdetben Záborszky Kálmán két műsorvezetőt kért fel: Zelinka Tamást és engem. Két párhuzamos sorozat indult el: egy a kisebb gyerekek, egy másik pedig a gimnazisták és egyetemi hallgatók számára. Mindkét sorozatot mindketten vezettük: felváltva voltunk műsorvezetők, teljesen összedolgoztunk. Zelinka Tamás korábban is vezette már a zenekari koncerteket, én pedig frissen kerültem a konziba tanárként, és úgy lettem a Pastorale-sorozat

műsorvezetője, hogy korábban az egyik zongoratanár megkért, vezessem az egyik zongora tanszaki koncert műsorát. Ezt látta és hallotta Záborszky Kálmán, és ennek tapasztalatai alapján kért meg arra, hogy rendszeresen is foglalkozzam a műsorvezetéssel. Visszatérve a két frissen indított sorozathoz: közülük az egyiknek a Pastorale címet adtam, mivel az akkori tematikus koncertek csupa természeti jelenséggel foglalkoztak – ez volt a kicsiké, a nagyobbaknak szóló sorozat pedig a Kék rapszódia címet viselte.

■ *Ha a Pastorale eredetileg csupán egyetlen sorozat alkalmi címe volt, hogyan állandósult mégis?*

– A sorozat rögtön az elején olyan nagy sikert aratott, hogy a Pastorale márkanévként, brandként kezdett funkcionálni. Telt házas, vastappsal záruló koncertek voltak, igen jó sajtóvisszhanggal. Akik tanúi voltak a fogadtatásának – pedagógiai szakemberek, újságírók, muzsikuskok –, figyelmeztettek: eszünkbe ne jusson megválni tőle, ez már beivódott az emberek tudatába, maradjon meg. Így történt, hogy azóta is ez a műsorok összefoglaló címe. Záborszky Kálmán két tapasztalatot szűrt le. Egyrészt úgy érezte, hogy a gimnazista korosztály részéről kisebb az érdeklődés. Ezzel tehát leálltunk: a Kék rapszodiából csak egy évig ment a sorozat. Másrészt úgy döntött, hogy a Pastorale-nak én legyek a műsorvezetője. Zelinka Tamás tehát megmaradt a nagyzenekari koncertek vezetésénél, én pedig nagy lelkesedéssel folytattam a Pastorale-t. Az 1999-es Pastorale-tól kezdve – azaz idén éppen tizenöt éve – egyedül vezetem a sorozatot, de a szerkesztésben folyamatosan konzultálok Záborszky Kálmánnal, aki általában elfogadja az eleinte merésznek tűnő ötleteimet is. Nagy ugrást jelentett, amikor 2006-ban megalakulhatott a Zuglói Filharmónia. Azóta a Pastorale-koncertek egyik állandó szereplője a Magyar Örökség díjas és 2011-ben a Nemzeti Ifjúsági Zenekar címet is elnyert Szent István Király Szimfonikus Zenekar, amely éppen 2006-ban válhatott hivatásos együttsé.

■ *Miben különböznek ezek a programok az összes más intézmény és zenekar által bemutatott ifjúsági koncertektől és ismeretterjesztő műsoroktól?*

– Például abban, hogy igen művesen, az átlagosnál nagyobb gonddal vannak megszerkesztve. A lehető legmagasabb minőség a cél, mind a tematikát, mind a felépítést, mind a zenei interpretációt, mind a színpadi kivitelezést (a világítást, vetítést stb.), mind a

műsorvezetői szöveget tekintve. Fontos célnk a változatosság, a sokszínűség. Nagyon sok témáról-területről esik szó, hogy csak néhányat említsek: népzene, barokk, klasszikus, romantikus, modern és kifejezetten kortárs zene, opera, táncművészet, a képzőművészet és zene kapcsolata... Szeretnénk a közönségünknek egy színes, sokrétű képet adni, azzal a céllal, hogy megszeressék az értékes zenét, megismerjék az opera műfaját, de például odafigyeljenek az építészetre, a képzőművészetekre, legyen kedvük elmenni kiállításokra is. És persze olyasmire is nagyon figyelünk, hogy meddig terjed egy gyerek koncentrációs képessége. Tudjuk, hogy hány perc az a maximum, amellyel egyféle dologból terhelhető, mert utána már váltani kell ahhoz, hogy ne lankadjon el a figyelme. Nem mindegy, hogy például egy zongoramű milyen hosszú. Ha túlságosan terjedelmes, nem vehetem be a programba.

■ *Milyen terjedelműek a Pastorale programjai?*

– A Pastorale sorozat – amely már 1997 óta zajlik, eddig több mint 200 koncert valósult meg a keretein belül, a nézők száma pedig legalább hatvanezer – kétrészes, két órás nagykoncertekből áll. Ha elkezdődik egy műsor délután négykor, akkor csúszással, tapssal, szünettel együtt hatkor, vagy néhány perccel később véget kell érnie. Számomra mindig nagy élmény megtervezni egy előadás ívét. Mi mi után következnek, honnan hová jussunk el, mi hogyan hatosabb... Gyakran több variációt is kipróbálunk, és a leghatásosabbat választjuk. Mindennek pontosan kell illeszkednie, pedig a programok, ahogyan jeleztem, nagyon sokrétűek. Általában van vizuális illusztráció, tehát azt, amiről beszélünk (egy személyt, épületet, kéziratot stb.), ki is vetítem, de sor kerül beszélgetésekre is. Nálunk még egy hangszerbemutató koncert sem átlagos. Máig emlékezetes, amikor berendeztünk egy hegedűkészítő műhelyt, meghívtunk egy igazi hangszerkészítő mestert az előadásra, meg a segítőjét. Ott dolgoztak köztényben, körülöttük az alapanyagokkal és a szerszámaikkal, a pódiumon pedig egy operatőr egy kamerával mindent felvett, az apró tárgyak szimultán megjelentek egy hatalmas kivetítőn, hogy mindenki minden apró részletet tökéletesen láthasson. Színházi jelenetszerű epizódok is akadnak – így minden élménnyé válik (reményeink szerint életre szóló élménnyé). Tudjuk, hogy amihez érzelmek kapcsolódnak, az sokkal inkább megtapad a memóriában.

■ *Ilyen szempontból nyilván az összekötőszöveg jellegétől is sok függ.*

– A szöveg megírását (főként a különlegesebb témáknál) gyakran előzi meg a részemről komolyabb kutatómunka, mivel szeretnék a lehető legérdekesebben beszélni a szerzőkről, a darabokról, hogy azokat minél közelebb tudjam vinni a közönséghez, és minél nagyobb kedvet tudjak hozzájuk csinálni. Nem mindig mondok megírt szöveget, előfordul, hogy szabadon beszélek – de az is „ki van találva”, meg van tervezve. Ha megírom a szöveget (és erre gyakran szükség van, mert hajszálpontosan be kell tartani az időtervet), akkor is igyekszem úgy felolvasni, mintha rögtönöznék. Fontos, hogy a gyerekek számára is érthető, követhető legyen, amit mondok, fontos az oldottság, a kedvesség, a sok mosoly, ugyanakkor mind a szövegben, mind az előadásmódban meg kell jelennie egyfajta emelkedettségnek, ünnepélyességnek, hiszen ez jellemzi a „felnőtt” koncertéletet is, amelyre elő kívánjuk készíteni a fiatalokat.

■ *A sok és sokféle téma és műfaj közül mi az, amit legjobban kedvelsz?*

– Voltak tematikus koncertek, hogy csupán néhány kiragadott példát mondjak: madarak és rovarok; az évszakok; manók, tündérek, boszorkányok; bohócok és bűvészek; észak-európai országok zenéje; a középkor zenéje (illúziókeltő díszlettel!); a magyar barokk fejedelmek udvara; a romantika korának magyar és európai táncai; a balett története (balett-próbatermet is berendeztünk a színpadon), egyes zeneszerzőket (Haydn, Chopin, Liszt, Bartók, Kodály, Lajtha) bemutató műsorok; műfajokat-formákat megismertető programok (variáció, négykezes, versenymű), hangszerbemutatók (orgona, rézfúvók, fafúvók, vonós és pengetős hangszerek, különleges magyar hangszerek: tárogató, cimbalom). Nagyon színes a választék. Egyszer még az Indonéz Követséggel is együttműködtünk, hogy bemutassuk Indonézia zenéjét – sőt egész kultúráját, zenéjét, tánccal, árnyjátékkal, filmrészletekkel. Már az előcsarnokban indonéz tárgyak várták a közönséget.

■ *Gondolom, nemcsak az Indonéz Nagykövetséggel működtetek együtt az évek során...*

– Valóban, a partnerek nagyon fontosak. Minden műsorhoz olyan vendégeket hívtunk, akik munkájukkal, művészetükkel az adott témához leginkább illenek, és persze az adott terület legjobbjai. Állandó partnereink a Magyar Táncművészeti Főiskola (itt

szeretném kiemelni Szakály György rektor úr és Schanda Beáta művészeti menedzser nevét, akik csodálatos munkatársaink, igazán sokat köszönhetünk nekik), de az évek során rengeteg művész járt már nálunk a Company Canario Historikus Táncegyüttes-től Lakatos György fagottművészig, Várdai Istvántól Stuller Gyuláig, Falvai Sándortól Spányi Miklósig, Szüle Tamástól az Egri-Pertis Zongoraduóig, Sebestyén Mártától Berecz Andrásig, a Vujicsicstól a Muzsikás Együttesig. Az előbb a magam legsajátabb szívügyét kérdezted: számomra a teljes Pastorale sorozat talán legkedvesebb része az, amikor operákat ismertetünk meg a közönséggel. Úgy éreztük, nem elég, ha a közönséget a hangverseny-repertoárba, a koncertek világába vezetjük be, fontos, hogy a zenés színházzal is megbarátkozzanak. A legelső ilyen típusú programunk során az operarendezés területére is elkalauzoltuk a közönséget: megmutattunk Pergolesi Úrhatnám szolgálojából egy jelenetet – különböző rendezői felfogásokban –, és a közönség kiválaszthatta, melyik rendezésben legyen a jelenet, amikor a teljes opera előadásra kerül. 2006 óta már minden évben műsorra tűzünk egy opera-keresztmetszetet – eddig elsősorban Mozart és Donizetti vígoperái közül válogattunk. Ezek megrendezésére általában Ionel Panteát hívjuk meg, de Horváth Zoltánnal is többször dolgoztunk együtt. A Magyar Állami Operaháztól gyakran kapunk kölcsön díszleteket, jelmezeket, és profi világosítók is érkeznek hozzánk onnan. Nagyon szeretem azokat az időszakokat, amikor az operák összekötő szövegét fogalmazom. Ez igen aprólékos munkát jelent, ha az a célom, hogy az összekötő szöveg még tovább emelje a nagyszerű énekesekkel megvalósuló előadások fényét. Ilyenkor nem annyira zenetörténész vagyok, hanem író, ahhoz pedig, ahogyan elmondom a szöveget, a színészi képességeimet kell megmozgatnom. Az ilyenfajta „kirándulás” óriási élmény nekem. Amúgy nem egyszer előfordul, hogy gyerekek megpillantanak az utcán, és felkiáltanak: „Ott megy a mesélő!”

■ *Sok vendégművészt említettél. Tegyük hozzá mindebből, kik rajtad kívül az állandó szereplők.*

– A Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar alapvető fontosságú, és persze a zenekar karnagyai: Záborszky Kálmán, Horváth Gábor, Ménesi Gergely. Mindenképpen meg kell említenem a saját, kiemelkedő tehetségű növendékeinket, illetve volt növendékeinket, akik jelenleg a

Zeneakadémián tanulnak, vagy esetleg már világhíró művészek.

■ *Hogyan történik a közönségszervezés?*

– Lelkes, fiatal rendezvényszervezők dolgoznak nálunk. A közönség általában bérletet vásárol a sorozatra, de el lehet jönni egy-egy koncertre is. Mára több generáció követi egymást a közönségünk sorában: az egykori diákok, akik a műsorainkra jártak, felnőttek, elhozzák a gyerekeiket is. De az is előfordul, hogy azok a szülők, nagyszülők, akik a gyerekekkel, unokáikkal járnak hozzánk, hűségesekek maradnak azután is, hogy a gyerekek, unokák gimnáziumba, egyetemre kerülnek, és – legalábbis egy időre – más köti le az érdeklődésüket. A kommunikáció sokrétűen zajlik, az éves műsoraink felkerülnek az internetre, de szórólapokat is kézhez kapnak az érdeklődők. Gyakori, hogy karácsonyi ajándékként veszik meg a bérleteket. Sokan már előre érdeklődnek, mikortól lehet hozzájutni a bérletekhez. Kapcsolatot tartunk a sajtóval, írnak, rádió- és televízióműsorokat készítenek rólunk. Legfontosabb azonban az, hogy van egy törzsközönségünk, amelyre régóta és biztosan építhetünk. A terem általában megtelik. Az operák pedig még ezen az állandósult nagy érdeklődésen belül is különleges helyet foglalnak el. Az évad egyébként a következőképpen épül fel: a február-március-áprilisi programjaink a Zeneházban zajlanak (opera, tematikus koncert, hangszerbemutató, persze évente más sorrendben), a negyedik esemény, a májusi záró koncert azonban mindig az Állatkertben van. Kezdetben a Japánkertben tartottuk a koncerteket, mostanában pedig már a Varázshegy nevű kiállítóteret használhatjuk, tehát nem vagyunk kitéve az időjárás változékonyságának. Az a hagyományunk, hogy ez a májusi, állatkerti koncert mindig népzene kínálja: minden évben egy másik táj zenéjét és táncait. Itt is volt már minden, a skóttól a görögig, a délszlávól az indiaiig – és természetesen sorra kerültek a történelmi Magyarország különböző tájegységei is.

■ *Térjünk át a másik nagy csoportra, az iskolai koncertekre!*

– Ezek 2011 őszén indultak, és két korosztályt céloznak meg. Az egyik az 5–10 éveseké: az ő számukra mindig tavaszoként adunk tizenkilenc koncertet, a másik korcsoport a 10–18 éveseket foglalja magába. Az utóbbiak koncertjeinek időszaka az őszi. Kodály azért akarta éppen az általános iskolákban meghonosítani az ő zenei nevelési koncepcióját, mert általános iskolába mindenki

jár. A zeneiskola elitintézmény, ahová válogatott gyerekek kerülnek, legalábbis általában olyan gyerekek, akiknek a szüleiben is van igény a művészeti nevelésre. A cél tehát az, hogy a művészetek személyiségnevelő, személyiséggazdagító hatásából minden egyes gyerek részesülhessen – legalábbis itt, Zuglóban. Ezekre a koncertekre az iskolák csoportosan hozzák a gyerekeket, méghozzá körülbelül 330 fős csoportokban – ennyi gyereket tudunk egyszerre leültetni. A koncepció lényegéhez egy statisztika adta az ösztönzést Záborszky Kálmán számára. E szerint Magyarországon a gyerekeknek mindössze egy százaléka jut el koncertterembe, operaházba, színházba, kiállításokra. Zuglóban szerencsére ennél jobb a helyzet: Záborszky Kálmán felmérése szerint négy százalék... Az elképzelés az volt, hogy ha már – sajnálatos módon – ennyire megritkultak az általános iskolai énekórák, és sok esetben – mondjuk ki – alkalmatlanná váltak arra, hogy a gyerekekkel megszerettesék a zenét, akkor nekünk kell lépni azért, hogy a jövőben is legyen közönség.

■ *Ezen a ponton, gondolom, el kellett kezdődnie az együttműködésnek az iskolákkal. Nem ütköztetek ellenállásba?*

– Kétirányú harcot kellett kezdeni. Évente több mint tízezer gyereket kell megmozgatnunk – és persze zenekart, szólistát, táncosokat fizetni. A tervet csak úgy lehet megvalósítani, ha az iskoláknak nem kell fizetniük, ha tehát ingyen kaphatják tőlünk a programot a csoportjaik számára. Ezt a terhet nagyrészt a Zuglói Önkormányzat vállalta. Ezt követően meg kellett értenni az igazgatókkal és a tanárokkal, hogy az nem veszteség, ha – egyszer egy évben – egy ilyen program kedvéért elmarad néhány tanóra (ahhoz, hogy a csoportok a Zuglói Zeneházban egy-egy koncerten részt vegyenek, nagyjából három tanórának kell elmaradnia: egynek, amíg ideutaznak, egynek, amely alatt meghallgatják a programot, és egynek, amelynek idejét az iskolába való visszautazásra használják fel), hanem ez igenis nyereség, mert itt olyasmit kap a gyerek, ami pótolhatatlan. Záborszky Kálmán eleinte tapasztalt ellenállást az igazgatók részéről – de csak akkor, amikor még csupán a tervről értesültek, és magát a programot még nem látták-hallották. Miután megkezdődtek a hangversenyek, azonnal óriási volt a siker. A Muzsika Igézet a jövőért, a Magyar Nemzet Csoda Zuglóban címmel számolt be arról, ami megvalósult. Itt valóban varázslat történt – és bevallhatom, tényleg ez volt a célunk: varázsolni akartunk. Ezt az ars poeticát még

zeneakadémiai tanulmányaim idejéről, kedves néhai tanáromtól, Dr. Ujfalussy Józseftől hoztam magammal. Az egyik órán felírta a táblára: cantare (énekelni) – incantare (varázsolni). A zene és a varázslás szorosán összefügg. És az emberi léleknek szüksége van erre az elvarázsolts, megemelkedett állapotr.

■ Hogyan kezdtétek, mi volt az első program?

– Liszt születésének kétszázadik évfordulóján, 2011-ben egy olyan műsorral akartunk előállni, amely egyrészt megismerteti a fiatalokkal Liszt Ferencet (különös tekintettel magyarságtudatára, a magyar történelmhez és kultúrához való kötődésére), másrészt bebizonyítja a fiatal közönség számára, hogy a komolyzene számukra is érdekes és élvezetes lehet. Az első előadás legelején nyilvánvaló volt, hogy a kamaszok többsége nem érdeklődik a komolyzene iránt, életében nem volt még szimfonikus zenekari koncerten. Ott ültek velem szemben, hátradőltek, és az látszott az arcukon, hogy „úristen, megint egy kötelező program, amire el kellett jönni”... Én azonban biztos voltam benne, hogy nagyszerű lesz a produkció, hiszen mindent megtettünk érte, alaposan előkészítettük, eleget próbáltuk, és a gyönyörű zenéknek, táncoknak, jelmezeknek, a filmrészleteknek, a szövegeknek hatniuk kell. Az pedig életem egyik legcsodálatosabb élménye volt, amikor alig néhány perccel az előadás kezdete után már azt láttam, hogy mindenki előre dőlve, kerek szemekkel figyel és hegyezi a fülét. Vagyis hatott a varázslat. A kamaszok a végén lelkesen tapsoltak, és ez minden egyes csoport esetében

megismétlődött. (Nyilván hamar elterjedt a híre, hogy valami nagyon jó történik a Zeneházban, mert az idegenkedést a későbbi csoportoknál már az első percekben is alig lehetett tapasztalni.) Odajöttek hozzánk azok az igazgatók is, akik kezdetben elneveztek a kötelező programot, és köszönetet mondtak, azt kérdezve, nem lehetne-e süríteni a programokat. Ma már, amikor negyedik esztendeje rendezzük ezeket a sorozatokat, érzékelhető, hogy a diákcsoportok várják, mikor jöhetnek el a Zuglói Zeneháza. Ünneplőbe öltözve, fegyelmezetten ülnek be a széksorokba, és utólag is megfogalmazták, milyen sokat kaptak az előadásoktól. Sok szívmengető levelet kapunk. Számomra ez a Felfedezőúton elnevezésű program az egyik leggyönyörűbb feladat, amiért hálás vagyok Záborszky Kálmánnak, holott rendkívül sok előkészítő munkát és nagy teherbírást igényel, hiszen 10 nap leforgása alatt 18 hangversenyen kell a tőlünk telhető maximumot nyújtjanunk.

■ Hogyan követték egymást az egyes évek programjai?

– A 10–18 éves korosztály számára 2011-ben valósult meg az első műsorunk Lisztről, ezt egy Erkel-összeállítás követte, majd Hadyn és Brahms jött (hogyan hatottak a magyar táncok a két komponista zenéjére), most pedig Beethoven és Magyarország kapcsolatáról zajlik hangversenysorozatunk. Arra számítunk, hogy ha minden évben megvalósul egy hangverseny, idővel ezeknek az élménye és ismeretanyaga egymásra épül a gyerekek tudásában és ízlés-világában. Tegyük hozzá: építünk az iskolai történelem- és irodalom-oktatásban általuk

tanultakra is, hogy amit tőlünk kapnak, ilyen értelemben is termékeny talajra találjon. És persze itt, ebben a sorozatban is „összművészeti” a törekvéseink: nemcsak zene szól, de tánc, vetített kép, film, irodalom, képzőművészet is szerepet játszik a komplex élmény kialakításában. Arról nem beszélve, hogy egy kitűnő együttes, a Szent István Király Szimfonikus Zenekar játszik nekik, magas színvonalon! Évente kétszer 18, azaz összesen 36 koncert valósul meg Zugló nagycsoportos óvodásainak, általános iskolásainak és középiskolásainak zenei neveléséért. Én vagyok a szerkesztő-műsorvezető, de a kicsiknek rendezett programokon van egy kitűnő játékmester párom is: Szerényi Béla népzeneész, aki megénekelte a gyerekeket, kihívja néhányukat a színpadra. Erre az interaktivitásra az 5–10 éves korosztálynak nagy szüksége van ahhoz, hogy az előadás valóban élménnyé váljék számára. A kerület örömmel fogadta a tevékenységünket: mostanra már tisztán látják, milyen fontos missziót teljesítünk. Az ilyen típusú koncertjeink száma már meghaladta a 125-öt, és eddig összesen 37 000 gyermek, illetve nagyobb diák nézőnk volt a program során. Az az álmunk, hogy ez máshol is megvalósuljon, természetesen a lehető legmagasabb színvonalon, mert a gyerekeknek csak a legjobb elég jó, ahogyan erre Kodály is figyelmeztetett. Az lenne az ideális, ha az egész országban minden gyereknek megadatna az a lehetőség, ami itt Zuglóban megadatik. Kiváltságosnak érzem magam, hogy egy ilyen misszióban alkotó módon vehetek részt.

Csengery Kristóf

Haldokló hivatás?

Impresszálas az Interkoncert évei alatt és a XXI. században

Temérdek művésszel és együttesel dolgozott, sokan neki köszönhatték első külföldi turnéjukat. Gergely Mária az Interkoncert főosztályvezetőjeként irányította a vendégzerepléseket, később pedig életre hívta saját ügynökségét, a Gergely Artsot. Zeneéletünk jelentős szereplője volt sok évtizeden keresztül, egészen az idén bekövetkezett haláláig. Emlékét idézve az Interkoncert szerepéről, az impresszálas egykori és jelenlegi helyzetéről beszélgettünk Zimányi Zsófiával, Gedényi Ildikóval, Bíró Csillával, Kovács Gézával és Mérei Tamással.

Az Interkoncertnél hármuk között osztották fel a műfajokat: Gergely Marihoz tartoztak a nagyegyüttesek, Gedényi Ildikó dolgozott a szólistákkal, karmesterekkel és kamarazene-kezekkel, Zimányi Zsófiáé pedig az opera volt.

„Ez a nagy szervezeti átalakítás 1974-ben történt” – meséli **Gedényi Ildikó**, aki több mint negyedszázadon keresztül, huszonhat esztendő át dolgozott az Interkoncert munkatársaként. „Ezt megelőzően ugyanis földrajzi területek szerint foglalkoztunk a művészekkel. Nagy vendégjárás folyt abban az időben, hiszen olyan művészeket hoztunk